

Az MMA Művészetelméleti Tagozata művészetpedagógiai elismerő okleveleket és életút-díjakat adott át

A díjazottak (balról jobbra): Holb Ibolya, Keppel Gyula, Garami Gréta, Ötvös Nagy Ferenc, Pörös Géza, Pázmány Karolina Ágnes, Ollé Krisztina, Eckhardt Gábor és Borbély Károly (Simó Enikő nem tudta személyesen átvenni a díjat), valamint a díjakat átadó Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson (Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Immár nyolcadik alkalommal adott át művészetpedagógiai elismerő okleveleket a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata nevében a tagozatvezető, Dr. Solymosi-Tari Emőke. Az ünnepélyes eseményre 2023. november 30-án került sor az MMA Irodaházában lévő Akadémikusi Klubban, Dr. Richly Gábor, az MMA főtitkára jelenlétében. Ezúttal nyolc kiemelkedő művészetpedagógus – **Borbély Károly, Eckhardt Gábor, Garami Gréta, Holb Ibolya, Keppel Gyula, Ollé Krisztina, Ötvös Nagy Ferenc és Pázmány Karolina Ágnes** – munkáját ismerték el az akadémikusok. Idén először a tagozatvezető felkérésére a nemrég megalakult regionális munkacsoportok vezetői is javaslatot tettek a díjazásra a saját régiójukból. Ollé Krisztina személyében pedig egy kiváló határon túli, Galántán dolgozó művészetpedagógust tüntettek ki.

Ugyanezen az ünnepségen vehették át a díjazottak – **Pörös Géza és Simó Enikő** – azt a két életút-díjat, amelyet a Művészetelméleti Tagozat javaslatára ítelt oda az MMA. (Életút-díjat 65 éven túli művészek, illetve művészetelméleti szakemberek kaphatnak. A díj egy éven át havonta folyósított összeggel jár. Minden évben 18 életút-díjat ad az MMA.) Ahogyan az előző években, ezúttal is minden díjazotról részletes méltatást hangzott el, javarészt a tagozat akadémikusaitól, illetve nem akadémikus köztestületi tagjaitól. Ezek a köszöntések olvashatók az alábbiakban.

Az MMA Művészetelméleti Tagozatának tagjai szeretettel gratulálnak minden díjazottnak, munkájukhoz további jó egészséget, töretlen lendületet, sok erőt kívánva!

Borbély Károly festőművész, mesteroktató köszöntése

Borbély Károly és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

A Magyar Művészeti Akadémia regionális szervezeteinek egyik fontos küldetése, hogy megtalálják a területükön azokat a közösségeket, művészeket és pedagógusokat, akik többet vállalnak az átlagnál, és művészetpedagógiai tevékenységüket a személyiségfejlesztés egyik legfontosabb eszközének tekintik. Akik tanári tevékenységüknek szellemi, lelki, érzelmi és szakmai kapcsolatrendszerében, a múlt, jelen és a jövő hármásában a változásokhoz, a jelen kihívásait figyelembe véve, képesek hitet, inspirációt nyújtani, valamint olyan ismereteket, módszereket közvetíteni, amelyek stabil alapok, kiindulópontok, erkölcsi, etikai, esztétikai, pszichológiai, kulturális és tudományos vonatkozásban.

Figyelemre méltó példa erre Borbély Károly 1980 óta tartó művészetpedagógiai munkássága, amelynek összefoglalása Kováts-Németh Máriával írt Környezettudatos viselkedéskultúra – nemzeti identitás című közös könyve. Olyan kérdésekkel foglalkozik, mint „A művészet küldetése, helye az iskolában”; „A művészet mint információ”; „A kreatív tevékenység képességfejlesztő hatásai”; „A művészet mint terápia”; „A művészet megtartó ereje”; „Mit jelent nekünk ma a haza, a nemzet?”. Pedagógiai és művészi munkásságának alapja: elgondolkodni az emberiségünk alapértékeiről, nemzeti kulturális örökségünkről, kultúránk megújítási lehetőségeiről, és arról a közvetítő útról, amelynek alapja a hit, a szeretet, a példamutatás, tapasztalataink és tudásunk átadása az utánunk következőknek. Ábrázolni belső készletünk szerint a látás élményeit, és elgondolkodni azon, amit érzelmeinken és képzeletünkön keresztül egy vizuális formanyelven létrehozunk, építkező logikával, gazdagítva azokkal az érzésgondolatokkal, amelyeket a munka alatt élünk át

A valóságra való reagálás igénye pedagógiai és művészeti munkásságában egymást kiegészítve van jelen. Kíváncsiságra, szorgalomra és a kételkedés bátorságára biztat egyszerre, melyekben az öröm és a remény szellemünket és kezünket irányító erőforrás, még akkor is, ha néha bánat mögé rejtőzik.

Figyelemre méltóak a magyar festőművészek egy-egy kiemelkedő alkotásához kapcsolódó írásai, amelyek Istenről, környezetünkről, a táj lelkéről, családról, nemzeti öntudatunkról szólnak. Például: Karácsonyi mese (Néhány gondolat Egry József művészetéről); Magyaroknak lenni (Csontváry

Kosztka Tivadar példája); Közel van Isten (Ferenczy Károly művészetéről a Háromkirályok fényében); Gondolatok a családról Szőnyi István művészete kapcsán.

Borbély Károly a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karának oktatója, festőművész, művészetterapeuta és mesteroktató. Ide kívánczik még egy idézet Borbély Károly ars poeticájából: „A művészet a lélekformálás eszköze és módszere is számomra, amely egyaránt alakít tovább tanárt és tanítványt, ahogy a Mű az embert. Alkotás és nevelés egysége értelmezi, jellemzi szakmai, pedagógiai alapelveimet, amint a művészi és pedagógusi alkotómunka kettős egysége jelent számomra folyamatot és célt is egyben.”

Hefter László
üvegművész,
az MMA rendes tagja,
az MMA Győri Regionális Munkacsoportja elnöke

Eckhardt Gábor zongoraművész-tanár köszöntése

Eckhardt Gábor és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Néhány nappal ezelőtt autóval indultam egy távolabbi célpont felé. Bekapcsoltam a rádiót, és örömmel állapítottam meg, hogy utam igen élvezetes lesz. Eckhardt Gábor hangját hallottam meg ugyanis. Egy zenekari hangverseny házigazdjaként Csajkovszkijról beszélt – felkészülten, igényesen, ugyanakkor oldottan, színesen, ahogyan mindig is szokott. Utazásom egy órája szinte elröppent. Milyen szerencse, gondoltam, hogy a Magyar Művészeti Akadémián lehetőségünk van elismerő oklevéllel is kifejezni nagyrabecsülésünket az ilyen szakemberek iránt.

Eckhardt Gábor zongoraművész Budapesten és Moszkvában tanult, diákkorában I. díjat kapott a Dohnányi Ernőről elnevezett budapesti zongoraversenyen. Később művésztanári diplomájához kulturális menedzseri képzést is szerzett. Szólistaként, kamaramuzsikusként és a Budapesti

Fesztiválzenekar zongoristájaként hazáján kívül több mint 20 országban lépett fel, Amerikában és a Távol-Keleten is. Mint a kortárszene elkötelezettje, 8 alkalommal kapott Artisjus-díjat, 2012-ben pedig elnyerte az Artisjus Életmű-díjat. 1996-ban kapta meg a Liszt-díjat.

Tanárként azon kevesek közé tartozik, akik alsó-, közép- és felsőfokon is oktatnak, immár több mint 40 éve. Számos hazai és külföldi intézménybe hívják vendégtanárnak, kurzust, bemutató tanítást tartani, de gyakran vesz részt zongoraversenyek zsűrijében is. Rendszeresen tart szakmai továbbképzéseket – különös hangsúlyt fektetve Bartók Béla életművére. Tanári ars poeticája élére két idézetet választott; az egyik azt hangsúlyozza, ahogyan a művészi intuíció tanári tudatossággá válik, a másik pedig azt, hogy az igazán eredményes tanár az oktatás mellett neveli is tanítványát, és egyben önmagát is. Eckhardt Gábort a növendékei szabadságának, egyéniségének tisztelete jellemzi, az az elkötelezettség, hogy úgy irányítsa őket, hogy azok maguk találjanak rá a kíváncsú művészi kifejezőmódra és általában a személyiségüknek megfelelő útra. Meggyőződését igazolja növendékei számtalan versenyeredménye, sikeres felvételi je is. Eckhardt tanár urat az utóbbi években elhalmozzák kitüntetésekkel: 2022-ben Az Év Legjobb Tanára lett, 2023-ban pedig elnyerte a Magyar Művészetoktatásért Plakettet, valamint a Terézváros Közoktatásáért kitüntetését.

Műsorvezetőként, hangversenyek házigazdájaként szerte az országban növeli a zene nyújtotta élményt. Nemcsak a komponistáról és a zenéről mesél, hanem a korról, a kortársakról is, fellebbentve a fátylat titkokról, és megrajzolva olyan fontos összefüggéseket, amelyek a zenetörténet-könyvekben általában nem szerepelnek. Mindezt olyan természetesen, olyan ellenállhatatlan közvetlenséggel teszi, annyi humorral fűszerezi, hogy a hallgató úgy érzi, a legmagasabb színvonalú szórakoztatásban is része van, amellet, hogy új ismereteket és művészeti élményt kap. A Művészetek Palotája (Hangulat Junior), a Klebelsberg Kultúrkúria (Muzsikusz Klébzse), a Klebelsberg Kastély (Titok, kaland, varázslat), a Marczibányi Téri Művelődési Központ (Gradus ad Publicum), a Jókai Anna Szalon (Vízizene), a Zeneakadémia (Beavatás), továbbá számos vidéki kulturális központ közönségéből egyaránt érdeklődést és lelkesedést vált ki. Mindemellett ifjúsági televíziósorozatok készítésében működött közre, tantervet állított össze, lektorált, rendezvénysorozatok szervezett, kuratóriumok munkájában vesz részt – szinte felsorolhatatlan, milyen sok területen aktív.

A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata nevében szeretettel gratulálok az elismerő oklevélhez Eckhardt Gábornak, a zongoraművésznak és tanárnak, megannyi hangverseny ragyogó moderátorának. Adjon a jó Isten erőt, egészséget, kedves Gábor, hogy lelkesedéssel, szívvel végzett munkáját sokáig tudd folytatni – valamennyiünk öröme.

Dr. Solymosi-Tari Emőke
zenetörténész,
az MMA rendes tagja,
a Művészetelméleti Tagozat vezetője

Garami Gréta művészettörténész, művészetpedagógus köszöntése

Szegő György, Garami Gréta és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Garami Grétát a San Marco Galériában és az Esernyős Galériában látott kiállítás kurátori munkái nyomán ismertem meg. Ezeket igen átgondolt koncepció, precízen kidolgozott, magas színvonalú tartalom és vizuális megjelenés jellemezte. Garami 2018-tól a Tenk László festőművész erőfeszítéséből létrejött – monogramját is viselő – T-Art Alapítvány kurátora lett. Ekkor a 90-es években igen tekintélyes gyűjtemény bázisáról kiinduló, magaskultúrát közvetítő – már szépkorú – kuratórium átadta a munkát a fiatalabb Szurcsik József és Lévay Jenő képzőművészeknek, a kultúraszervező Tenk Dórának és Garami Gréta művészettörténésznek. Az alapítványról, céljairól Garami Grétát idézem: „... jól körvonalazható és következetes értékrendet képviselt mindig is: egy olyan, alapvetően a magyar hagyományokon nyugvó, az expresszív kifejező erőt preferáló, a mesterségbeli tudáson alapuló és hagyományos eszköztárral dolgozó művek gyűjteményét hozta létre, amely mára valóban kiegészíti a neoavantgárd-centrikus gyűjteményfejlesztéseket és hitelesen képes prezentálni a másik kortárs magyar képzőművészetet.”

Kiállításai rendre kapcsolódnak a Magyar Festészet Napja vagy az Ars Sacra rendezvényeihez is. A 150 művész aktivitását/támogatását összefogó kuratórium vagy tíz óbudai, csillaghegyi, békásmegyeri és ófalui iskolában – sőt óvodákban is – tart művészeti foglalkozásokat, akár nyári táborokban is. Ide kapcsolódik Garami másik nagy vállalása, a művészetpedagógia művelése.

Gréta saját, 2004-től indult oktató-, projektszervező munkájából néhányat kiemelek:

- Mester Galéria és Közösségi Tér: HANDMADE I–IV. kiállítások 14–18 éves diákokkal (2017–2020)
- BAUHAUS városi séta és workshop 14–20 éves diákoknak (2019)
- Torula Művészter, Győr: TORULA RECYCLING ART projekt – design, jelmez-, fotó-kiállítás, térinstalláció 14–18 éves korosztállyal (2019)
- Deák17 Galéria: SELFIE c. kiállítás kurátori gondozása 14–20 éves fiatalokkal (2018)
- Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium és Technikum: UPCYCLING THE FASHION HISTORY projekt – kétnapos design- és jelmezkészítő workshop és fashion show (2018)

- Moha Kávézó és Kultúrtér: FELVETTEK! c. kiállítás – végzős középiskolás festő diákokkal (2018)
- Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium és Technikum: KÉT NAP ALATT A VILÁG KÖRÜL – kétnapos design- és enteriőr workshop és videóművek (2017); illetve #STREETART akciók (graffiti, aszfaltrajz, kerítés-applikáció, csomagolás - land art, fényinstalláció, szabadtéri installáció)
- MÁR a T-Art Alapítvány művészeti vezetőjeként: az alapítvány gyűjteményéből és művészeinek munkáiból nyílt kiállítások kurátori munkái mellett művészeti programokat, gyermek- és felnőtt tárlatvezetéseket, múzeumpedagógiai foglalkozásokat szervezett és tart – nem csak a III. kerületben
- Eleven Blokk: MAGYAR FESTÉSZET NAPI térinstalláció és videómunka 17 éves diákokkal (2016)
- GALÉRIA-SÉTÁK A BARTÓKON: a XI. kerületi helyszínen található kortárs művészeti galériákban tart művészetközvetítő vezetéseket 20 év körüli, már felnőtt korosztálynak
- 2021 óta Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria (a 3–23 éves korosztályt célzó intézmény) megbízott vezetője. Az elmúlt 2 év szakmai tervének, kiállítási programjának, kísérő és múzeumpedagógiai szakmai programjainak kidolgozója. De Múzeumpedagógia demenciával élőknek címen idősotthonok lakóinak is létrehoztak kortárs tárlathoz kapcsolódó foglalkozásokat (2022-től)

Idén a Műcsarnokban közelről is megismerhettem alapos, felelősségteljes munkáját: Abszurd királyság című, az Übű királyt még diákként megíró Alfred Jarrytól a tiszteletére alapított patafizikus mozgalomig terjedő korszak kétéves, áldozatos tudományos kutatásán alapuló, magyar és nemzetközi anyagot átfogó, hiányt pótló tárlatot csinálhattuk meg vele.

Jövőt építő pedagógia fókuszú tevékenységéhez, a díjhoz szívből gratulálok!

Szegő György,
a Műcsarnok művészeti igazgatója,
az MMA levelező tagja

Dr. Solymosi-Tari Emőke tagozatvezető és Dr. Richly Gábor, az MMA főtitkára
a 2023. november 30-i díjátadáson
(háttérben: Pécsi Györgyi, az MMA elnökségi tagja)
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Holb Ibolya koreográfus, táncpedagógus köszöntése

Holb Ibolya és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Holb Ibolya tevékenysége sokoldalú, fáradhatatlan hite a táncban egyre újabb és újabb feladatok elé állítja.

Jelenleg a Csokonai Nemzeti Színházban dolgozik, a Táncművészeti Továbbképzés és a Mozdulat mint nyelv program koordinátora, valamint az Abigél Többcélú Intézményben Modern-kortárs táncpedagógus. 2004/2005-ben a debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola oktatója Tánc és dráma szakirányon, majd a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen a drámapedagógia területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak tánc- és mozgásszínház tanára. Budapesten a Táncpedagógusok Országos Szövetsége Középfokú Modern Tánc Oktató képzés modern-kortárs tánc szaktanára.

Részt vett az Oktatási Minisztérium által elrendelt Alapfokú Művészetoktatási Intézmények Szakmai Minősítő Testület munkájában mint művészeti ági értékelő, a táncművészet-modern tánc területen. Mindezek mellett 1989-ben alapította meg Debrecenben a Modern Tánc-Játék Stúdiót, amelynek azóta is a művészeti vezetője és egyben koreográfusa, de rendező és tanári szerepet is betölt. Több száz gyermekkel ismertette meg a tánc élményét, a mozgásos művészi kifejezés élvezetét. Tanítványai közül többen lettek maguk is hivatásos táncosok és táncpedagógusok. A tánc népszerűsítése érdekében létrejött országos Nagy Táncválasztó program debreceni szervezője, koordinátora. A sokszínű program, az egésznapos táncbemutató amellelt, hogy lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy azt a műfajt válasszák, amely számukra a legvonzóbb, kiváló alkalom Debrecen táncosai számára is a kapcsolattépítésre.

A számtalan általa készített rövidebb koreográfia mellett 24 egész estés előadás megálmodója, melyek az elmúlt években a Csokonai Színház vendégelőadásaként is szerepeltek. Táncsoportjaival Magyarország mellett felléptek Marokkóban, Cipruson, Izraelben, Lengyelországban és Németországban is. Tanítványai csoport- és szóló kategóriában is kimagasló eredményeket értek el hazai és nemzetközi versenyeken, ahol a rangos helyezések mellett számtalan különdíjat kaptak a

legjobb kortárs előadásért. Holb Ibolya számára a hazai és nemzetközi zsűri hat koreográfusi különdíjat is megítélt.

Számos elismerése és díja közül párat szeretnék kiemelni: a Magyar Ezüst Érdemkereszt birtokosa, 2022-ben a Táncpedagógusok Országos Szövetsége Életmű Díjjal jutalmazta, 2023-ban Debrecen Kultúrájáért díjat kapott.

Holb Ibolya egész művészi és tanári életútja alapján méltó a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata által megítélt Művészetpedagógiai Elismerő Oklevélre, amelyhez elismeréssel és őszinte szívvel gratulálok.

Prof. Dr. Váradi Judit
zongoraművész,
a Művészetelméleti Tagozat nem akadémikus köztestületi tagja

Keppel Gyula középiskolai tanár köszöntése

Juhász Judit, Keppel Gyula és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Pedagógusi pályafutását általános iskolai tanárként kezdte. 1991-ben végzett a Pázmány Péter Katolikus Hittudományi Akadémia levelező tagozatán, majd négy év múlva a Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, magyar nyelv és irodalom szakon. Közoktatási vezetői képesítést szerzett 2004-ben a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Karán.

1986 óta a csepeli Weiss Manfréd Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium tanára. Már a második tanévben megalakította iskolájában a „Beszélni nehéz!” kört, mely napjainkban is sikeresen működik. Diákjai nagyon szép eredményeket érnek el a Kárpát-medencei versenyeken. A győri országos „Szép magyar beszéd” és a sátoraljaújhelyi „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny

döntőjébe növendékei rendszeresen bejutnak. A diákokért végzett nyelvművelői tevékenységét Kazinczy-díjjal jutalmazták, 2016-ban pedig az Anyanyelvapolók Szövetsége Maróti István- emlékéremmel ismerte el munkásságát.

Tizenöt éve már, hogy iskolájában létrehozta a Mansfeld Péter Kortárs Művészeti Galériát, amely a mai napig kiválóan működik. Eltökélt szándéka volt, hogy felkeltse a diákok érdeklődését és kifejlessze bennük a modern képi látásmódot, miként is lehet megközelíteni az absztrakt képeket, a mögöttes világok feltárását.

Példaképe Lantos Ferenc képzőművész és művészetpedagógus, az ő gondolatait tartja irányadónak, amikor a kiállításokat fáradhatatlan odaadással szervezi: „arra kell gondolnunk, hogy egy gyerek a vizualitáson keresztül megkapja-e és hogyan kapja meg mindazokat az ismereteket, amelyek 20-30 év múlva alkalmassá teszik arra – természetesen más ismeretekkel szinkronban –, hogy a kor szintjén jó mérnök, pedagógus, miniszter, könyvelő stb., egyáltalában, szellemileg és gyakorlatilag felkészült, »naprakész« ember legyen. Mennyire tanítjuk meg tanítványainkat pontosan, fegyelmezetten, felelősséggel, de kellő nyitottsággal és érzelmi telítettséggel gondolkodni, élni és dolgozni.”

Neves alkotók, Kossuth- és Munkácsy-díjas festők, akadémikusok és a Nemzet Művészei is szívesen állítanak ki a galériában, örömmel mennek a diákok közé. Országos szinten egyedülálló ez a tevékenység, tudunk ugyan sok iskoláról, amelyben képzőművészeti kiállításokat rendeznek, de nem ilyen rendszerességgel. Jelenleg a 107. kiállítás látogatható! 2019-ben nem kis erőfeszítéssel sikerült megjelentetniük egy igényes képzőművészeti albumot, majd ezt követte a Séta a Szigeten című kötete, amely meggyőző képet ad Keppel Gyula kivételes munkásságáról. Ezt erősítette meg 2019-ben a Magyar Képzőművészeti és Iparművészeti Társaságok Szövetsége által adományozott Simsay Ildikó-díj, a képzőművész szakma rangos elismerése.

Keppel Gyula törekvéseinek meghatározó vonása, hogy magyartanárként tartja fontosnak a diákok vizuális, esztétikai nevelését az általa létrehozott és működtetett iskolai galérián keresztül. Ars poeticájának Kentenich atya gondolatait tekinti: „A nevelés legmélyebb értelemben semmi más, mint az Élet szolgálata.”

Tisztelettel gratulálok Keppel Gyula tanár úrnak az MMA Művészetelméleti Tagozat által adott rangos elismeréshez.

Juhász Judit
az MMA szóvivője,
a Művészetelméleti Tagozat nem akadémikus közgyűlési képviselője

Ollé Krisztina középiskolai tanár köszöntése

Marsall János, Ollé Krisztina és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Szlovákiában, a Felvidéken, a nyelvi peremterületen, Galántán, létezik, működik egy magyar tannyelvű gimnázium, erős, mondhatnám, viharos ellenszélben. Van jelentős elvándorlás, demográfiai hullámvölgy, születésszám-csökkenés és asszimilációs nyomás. Galántától délre félkörívben az elmúlt évtizedben öt általános iskola szűnt meg.

A mi gimnáziumunk diáklétszámban ennek ellenére gyarapodik. Bizonyára a tanári kar jól végzi dolgát. Van közöttünk egy kolléganő, aki kiemelkedően sokat tett a közvélemény pozitív megítéléséért. Ollé Krisztina tanárnő, a 4.A osztályfőnöke, a magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem tantárgyak mestere, színházi rendező, dalszövegíró, szöveggönyvíró, előadás-szervező, a Tsízió Diákszínpad vezetője, aki mágnesként vonzza magához a fiatal tehetségeket, aki kiemeli a diákokat az „élet kuszaságaiból” és a színművészetten keresztül az élet egy másik oldalát mutatja meg számukra.

Ollé Krisztina 2016-ban vette át gimnáziumunk diákszínpadának vezetését. Az első nagy durranás nem sokáig váratott magára. A Hair című musical mindenkit meglepett. Jöttek a pozitív kritikák: „Ilyet is lehet amatőr szinten?”, „Én a peredi kultúrházba jöttem, de úgy éreztem, a Nemzetiben vagyok!”. Jó volt fogadni a sok dicséretet. Nem tudtam, lesz-e folytatás, de abban biztos voltam, hogy ez volt a csúcspont, innen már nincs feljebb. Lett folytatás és lett feljebb is.

A Jézus Krisztus Szupersztár című rockopera, a Mamma Mia! musical, A helység kalapácsa, a Tetemrehívás, a Mario és a varázsló, a Holt költők társasága, valamint a saját műként született Gyémántbirodalom előadásai mind ezt bizonyítják.

A laudációhoz a mostani színészpallástáinkat, diákszínpadunk tagjait hívtam segítségül. A Holt költők társasága karizmatikus professzorát, Mr. Keatinget játszó Marafkó Marcell végzős diákunkat idézem: „A tanárnő törekvő, alázatos és együttműködő emberekké faragott minket, mindeközben játszva hozhattunk létre egész estés színdarabokat, kamaraelőadásokat és elmélyülhettünk a magyar nyelvben és történelemben. Klasszikus és modern művek, drámák, filmek feldolgozásával, illetve

saját darabokkal is előrukkolhattunk a jóvoltából, a Tsízió Diákszínpad színeiben. Vezetése alatt megannyian fiatal színészpálántákká cseperedtünk. Mintha isteni gondviselés helyezte volna őt utunkba. Egy lett közülünk, és kölcsönösen felvéve egymás gondolkodását, eggyé vált velünk, s mi szívesen fogadtuk őt szívünkbe, ahol mindig értékes helyet fog elfoglalni.”

Mihalovič Veronika, Todd Anderson, a visszahúzódó diák megtestesítője, tőle idézek: „Aztán eljön a premier napja, mindannyian izgulunk, de jó értelemben. Ilyenkor mindig észrevétlenül szalad az idő és egyszer csak azon kapjuk magunkat, hogy már csak fél óránk van a kezdésig. Ekkortájt összehív minket a Tanárnő és sokunknak könnyeket csal a szemébe azzal, hogy felidézi az idáig vezető göröngyös utat. Egy csapatkiáltást követően mindenki felhúzza magára saját szerepe köntösét, amiből csak az első felvonás után bújjik ki valamennyire. Amikor a második felvonás is lement és már csak a meghajlás következik, mindig a Tanárnőre gondolok. Őt keresem a szememmel, és amikor meglátom, büszkeség és egyben hála önt el. Ő nem csak egy tanárnő, hanem ki merem jelenteni, hogy sokunknak a földi őrző angyala, aki szeret, motivál és egyben tanít az életre. Varázsereje van a tanárnőnek és annak, amit ő csinál. Megtanított arra, hogyan legyek önmagam a sok karakán és erős személyiség között. Akármiben kértem segítséget, mindig támogatott engem; akárhányszor hívtam fel Őt sírva, nevetve, feldúltan vagy megoldást keresve, Ő mindig meghallgatott és felnyitotta a szemem. Megtanított arra, hogy mindent meg kell vizsgálni más szemszögből is, hogy semmit sem szabad magától értetődőnek venni, és hogy az ember ott érzi jól magát, ahol jól akarja magát érezni. Nála ittam először igazi finom kávét, aminek azóta is a rabja vagyok.”

Hát Ő a mi Ollé Krisztinánk, nagy munkabírással, nagy szívvel és nagy szerénységgel megáldott egyéniség. Tudom, hogy most is feszeng, mert nem szereti a felhajtást. A jelölésnek sem örült, ide sem akart eljönni, csak az igazgatói szigor hatására lett elfogadó. De megérte.

Marsall János
a galántai Kodály Zoltán Gimnázium igazgatója

Ötvös Nagy Ferenc ötvös-iparművész köszöntése

Ötvös Nagy Ferenc és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Ötvös Nagy Ferenc Jászkiséren született 1948-ban, jelenleg Kecskeméten él és dolgozik. Ötvös-iparművész, művésztanár, etnográfus, muzeológus, restaurátor. Első „mestere” otthoni rajztanára, Szirze Gyula volt. Később pedig Bokros László festőművész és Péri József ötvösművész egyengették a megkezdett úton. 1983-tól kezdte el kísérleteit ötvöstárgyai díszítőanyagával, és fedezte fel egyre mélyebben a zománcot. A megismerés pedig rögtön alkotó, teremtmő, sőt újrateremtmő küldetessé és tevékenységgé vált. Hosszú évek kitartó munkájával sikerült újjáélesztenie az erdélyi sodronyzománcot, mely munkásságának első jelentős szakaszát jelentette. Ahogy pedig munkássága második jelentős korszakának aszúr-zománcos művei is igazolják: az anyag szabta korlátok felismert lehetőségekké válnak, a kiszolgáltatottság oldódik, anyag és az azt formáló ember egyenrangúvá válik. Ebben pedig megtalálja a múlt hagyományainak életben tartását vagy éppen újraélesztését, és a modern, bátran kísérletező, szuverén alkotó kibontakozásának lehetőségeit is. Művei egyszerre mutatnak meg minden elszántságot és finomságot, a múltbéli hagyományokhoz való ragaszkodást és az új létrehozásának törekvését.

Kifogyhatatlan lendülete csakhamar arra készítette, hogy az általa megtanult, megszerzett és létrehozott tudást tovább is adja. 1983-tól 1986-ig a Jászberényi Tanítóképző Főiskola rajz tanszékén zománcművességet oktatott, ezzel párhuzamosan a Jász-Nagykun-Szolnok megyei rajztanárok számára megszervezte a tiszakürti zománc-alkotótelepet. 1986-ban az addigi szakmai és művészi tevékenysége elismeréseként felvételt nyert a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe. Ekkor Kecskeméten telepedett le, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Nemzetközi Zománcművészeti Alkotóműhelyének hívására lett a műhely munkatársa. Itt ki kellett alakítania az ötvösmunka, ötvös-zománcozás műhelyfeltételeit, hogy terepet biztosítson és szakmai segítséget nyújtson a műhelyben dolgozó művészeknek, tanulóknak. 1996-ig volt a műhely munkatársa, s az eltelt időben fontos szerepe volt abban, hogy az alkotóműhely zománcművészeti hagyományokat ápoló, a kortárs művészek alkotási lehetőségét megteremtő tevékenységét ma már szerte Európában ismerik és elismerik. 1992-től a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Ötvös Szakosztályának is tagja.

1996 őszétől oktatott a debreceni Kós Károly Művészeti Szakiskolában, 2010-ig az iskola művészeti vezetője volt. Addig összegyűjtött ismereteiből elkészítette a *Zománcművesség* című könyvét, mely lényegében a terület első – a szó legszorosabb értelmében véve hiánypótló – tankönyve is lett. 1999-ben már az ő kezdeményezésére és vezetésével rendezték meg az I. Debreceni Ötvöszománc Szimpóziumot, mely a hazai ötvöstársadalom egyik bázisrendezvényévé nőtte ki magát.

Szakírói – egyben tankönyvírói – munkássága is kiemelkedő: 1997-től *Zománcművesség*; *Festőzománcozás*; *Ötvösművészet*. A kezdetektől napjainkig; *Zománcművészet*. A kezdetektől napjainkig; *Így készült*; *Ónédények restaurálása* címmel művészeti szakkönyvei jelentek meg, melyek sok évtizedes, adott esetben évszázados hiányt pótolnak és a mai ágazati oktatás alap-tankönyvei is egyben. Alkotói és oktatói munkája mellett éveken át volt a kecskeméti Ráday Múzeum restaurátora. Aktív művésztanárként számos, ma már jegyzett ötvös-iparművész, illetve népi iparművész került ki a kezei alól, akik maguk is követik őt az alkotásban és a tanításban egyaránt. Nyugdíjba vonulása óta is aktív, saját műhelyében szervez folyamatosan mesterkurzusokat. Az ötvöszománc-művészet népszerűsítésében, tanításában és leírásában a kortárs ötvöstársadalmon belül az egyik legkiemelkedőbb szereplő.

Vetró Mihály
népművész,
az MMA rendes tagja

Pázmány Karolina Ágnes főiskolai oktató köszöntése

Prokopp Mária, Pázmány Karolina Ágnes és Solymosi-Tari Emőke
a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Pázmány Karolina Ágnes művésztanár idén 47 éve oktat, ebből az Apor Vilmos főiskolán a 18. évét tölti. Igazi tanár, aki boldogan szolgálja nagy szakmai felkészültséggel, szilárd keresztény világnézettel, nagy szeretettel a jövő nemzedékét. Az utóbbi 18 évben éppen a jövő pedagógus

nemzedékét. Méltó, hogy felmutassuk őt 2023-ban, amikor Európában értékváltság van, amely egyre jobban terjed hazánkban is.

Pázmány Karolina Ágnes 1952. június 13-án született Székesfehérváron. Gyermekkorát Martonvásáron töltötte, ahol édesanyja magyar és történelem szakos tanár, édesapja körzeti állatorvos volt. Első diplomáját, rajz-földrajz szakos tanári végzettségét Egerben szerezte, majd a Képzőművészeti Főiskolán Felsőszintű Rajztanárképzésen vett részt. Budapesten az ELTE Bölcsészkarán elvégezte a pedagógia szakot is. Később a Magyar Iparművészeti Egyetemen Vizuális és környezetkultúra tanári szak Vizuális kommunikáció szakirányán középiskolai tanári diplomát szerzett. Legutóbb a Képzőművészeti Egyetemen Ars Sacra szakirányú továbbképzését fejezte be.

Ágnes volt az, aki részt vett az országos köz- és szakoktatás aktuális programfejlesztő tevékenységeiben a vizuális nevelés terén: folyamatosan közreműködött a Nemzeti Alaptantervek, kerettantervek, pedagógus továbbképzési programok kidolgozásában. Jelentős szerepet vállalt a vizuális kultúra, valamint a művészettörténet érettségi tantárggyá válásában.

Ágnes volt a Vizuális kultúra – országos módszertani lap elindítója, éveken át felelős szerkesztője. Középiskolai tankönyvszerző, számos dedikált szakcikk írója. Nemzetközi projekt hazai vezetője. Művészettörténet Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV) létrehozója, ügyvezető elnöke (korábban Lyka Károly Művészettörténet OKTV) 28 éven át (1988-tól). A Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének (MROE) éveken át egyik titkáráként is tevékenykedett.

Amikor az ELTE BTK Művészettörténet Tanszéke hosszú szünet után ismét elindíthatta a művészettörténet középiskolai tanár szakot, a teljes pedagógiai programot kidolgozta és módszertanát majd 10 éven át tanította.

Művészetpedagógiai hivatása mellett fontosnak tartja alkotómunkáját is. Kiállításokon főleg szakrális témájú kerámia-plasztikáit mutatja be. Tagja az Olajág Keresztény Művészeti Társaságnak, valamint a G-12 Galéria közösségének.

Pályája alatt több díjjal is elismerték munkásságát. A jelentősebbek: Apáczai-Csere János-díj, Bonis Bona a nemzet tehetségeiért díj, Váci Egyházmegye kétszeres Migazzi-díjasa.

Ágnes saját szavaival zárom ezt a rövid méltatást. 2022-ben Novák Katalin köztársasági elnöktől a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést vehette át mint az Apor Vilmos Katolikus Főiskola pedagógusa, oktatója a vizuális kultúra, művészettörténet tanítása, illetve a pedagógusképzés szakmódszertanának kidolgozása terén is jelentékeny, több évtizedes szakmai munkája elismeréseként. „Az elismerést sokak nevében vettem át, akiknek köszönettel tartozom. Gondoltam nagyszüleimre, különösen apai nagymamámra, aki 1902-ben Pozsonyban végzett tanítóként. Trianon után a mai Magyarországra menekülve évtizedeken át szeretettel, de következetes szigorral okította a magyar és sváb kisgyermeket Etyeken. Szüleimre – akiknek embersége, szeretete, értékrendje, mások önzetlen segítése követendő példa számomra –, pedagógusaimra, különösen kettőre. Az elsős tanító nénimtől olyan alapokat kaptam, amelyekre a továbbiakban is építeni lehetett. A másik pedagógus példaképem édesanyám, aki tanítóként, majd polgári iskolai tanárként magyar és történelem szakon végzett. Általános iskolában mindkét tárgyat tanította nekem, s akkoriban a drámapedagógia módszerével minden tanítványával megszerettette az irodalmat. Köszönettel tartozom korábbi és mostani kollégáimnak, régebbi és jelenlegi tanítványaimnak, hiszen eredményeket csak együtt érhetünk el. A díjátadás ünnepe még örömtelibb lett, hogy egykori tanítványomtól, dr. Vitályos Eszter államtitkártól – akit Budapesten, a Fasori Evangélikus Gimnáziumban négy éven át tanítottam rajzra és művészettörténetre – vehettem át az elismerést.”

A mai alkalomra nekem ezt üzent: „Hivatásom kezdetén édesanyámtól a következő »útravalót« kaptam: szeresd tanítványaidat, szeresd hivatásodat, soha ne menj felkészületlenül az órádra. Azóta éveken át tapasztaltam és tudom, hogy ez a három irányadó jó tanács nélkülözhetetlen egy pedagógus számára. Tanítványaimnak igyekszem átadni és gyakorlatuk során pozitív visszajelzéseket kapok tőlük. Hivatásomat ez a gondolat vezérli: »Mindent, amit tesztek, szeretetből tegyétek.« Szent Pál (1Kor 16,24).”

A művész-tanárokra különösen nagy feladat hárul, hogy irányt mutató szellemi értéket teremtve, tanítványaikat a Szépre, a Jóra és Igazra vezetve, segítsék Hazánk felvirágzását, irányt mutatva Európa számára is az értékeinek megmentésében és a boldogulásában.

Kívánjuk, hogy még sokáig segítse a magyar közép- és felsőfokú művészeti oktatásunkat!

Prof. Dr. Prokopp Mária
művészettörténész,
az MMA levelező tagja

Pörös Géza televíziós műsorkészítő, filmszakíró köszöntése

Tóth Klára, Pörös Géza és Solymosi-Tari Emőke a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

Pörös Géza azoknak a generációknak a tagja, akik még azt hitték, hogy a film társadalomformáló erő, nem multiplex és pattogatott kukorica. Elkötelezettsége a film iránt valószínűleg a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán kezdődött 1968-ban, ahol akkoriban országos hírű, legendás filmklub működött, sőt a közelben Kőszegi Ifjúsági Filmnapokat is rendeztek. Kőszegen mindenesetre bebizonyosodott, hogy az új magyar filmművészetnek – mint a zenének, a költészetnek – értő, sőt rajongó közönsége van, mely kapcsolatot tud találni köznapi tapasztalatai és művészi élményei között; az utóbbiakat sem érzi „elvonatkoztatottnak” – írta 1970-ben B. Nagy László. S kitűnő filmként megemlíti az ott bemutatott A kristály szerkezete című Zanussi-filmet.

Pörös Géza érdeklődésének homlokterében a magyar film mellett már nagyon régen ott állt a lengyel filmművészet. Először Krzysztof Zanussi életművének szentelt két kötetet, 1991-ben (Illuminációk) és 2016-ban (Krzysztof Zanussi világa). Létezhet-e morálisan megformált élet a mai világban? – végül is ez a Zanussi-életmű fő kérdése, olyan műveken keresztül, mint az Illumináció, Védőszínek, Spirál, Konstans, Imperatívusz és még folytathatnám.

Pörös a folyamatos filmtárgyú publikációk mellett – az Új Forrásnak évtizedekig volt a munkatársa – dolgozott a filmszakma olyan jelentős intézményeiben, mint a Budapest Stúdió, az Országos Széchényi Könyvtár Történeti Videók Tára, s végül alapításától kezdve a Duna Televízióban. Ez utóbbiban húsz évig tevékenykedett kulturális vezetőként, közreműködve az intézmény magas színvonalú filmes karakterének kialakításában. Maga is számos érzékeny, ihletett portréfilmet készített – többek között – Kósa Ferencről, Sára Sándorról, Gaál Istvánról, Csohány Kálmánról, Wojciech Kilarról, Nagy Gáspárról, Krzysztof Zanussiról, Krzysztof Kieslowskiról, Edward Rydz-Smigly marsallról.

Amikor a magyar film azon műhelyei, ahol értékteremtő munkát végezhetett, sorra megszűntek, akkor látott neki a grandiózus, minőségével és méreteivel is lenyűgöző Andrzej Wajda-életmű feldolgozásának. Van ebben valami különös; egyszerre dac és pátosz. Ha a kultúra úgymond nem fontos – még egy minisztérium sem jut neki, a filmművészetből iparág lesz –, akkor nézzük meg, áldozva rá bár hosszú éveket, hogy hogyan is csinálták a klasszikusok. Pörös az életmű feldolgozásának hagyományos, kissé talán klasszicizáló, monumentális hatásra törekvő módját választotta. A bölcsőtől a koporsóig követi végig az életutat, s bemutatásuk sorrendjében a filmeket. S még csak nem is csupán a játékfilmeket: a televíziós filmeket és a dokumentumfilmeket is. Ebben a teljességben is különbözik könyve a korábbi – igen gazdag – Wajda-szakirodalomtól.

Amikor az életút-díjra javaslatot tettünk, még nem ismerhettük a könyvet, csak a vállalkozás nagyigényűségét. A könyv s a filmes szaksajtóban is egyöntetű elismerése igazolta várakozásunkat. Jó döntés volt tehát, amikor Pörös Géza több mint fél évszázada folytatott, a mozgóképkultúra több területére is kiterjedő, magas színvonalú munkáját az MMA a Művészetelméleti Tagozat javaslatára életút-díjjal ismerte el.

Tóth Klára
filmesztéta,
az MMA rendes tagja

Simó Enikő textilművész köszöntése

Simó Enikő, a Művészetelméleti Tagozat javaslatára az MMA életút-díjjal elismert textilművész Sepsiszentgyörgyön él és alkot. Mátisfalvi református lelkészi családból született (Udvarhelyszék), most 80 éves.

Munkássága többszörösen összetett. Fiatalon báb- és díszlettervező lett a brassói Arlechino Bábszínházban (1997-ig). Hogy folytonos innovációival erősítse a produkciókat, tanulmányozta a modern bábszínház magyar és nemzetközi múltját, a kortárs közép-európai és a hagyományos ázsiai, afrikai bábszínházat is (figurái és díszletei találékonyságuk, kreativitásuk révén többszörösen díjazottak, nemzetközi fórumokon is, és még 2017-ben is az általa tervezett bábelőadás nyerte el az Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Fesztiváljának látvány-díját). „A szegénység és a nyomorúság érdekes dolgokat hoz ki az emberből” – mondja szerényen és kedélyesen egy interjújában.

Emellett – szabad művészetként értelmezve az iparművészetet – textiles munkássága is kibontakozott (1962 és '68 között a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet textil szakának növendéke; a medgyesi textilgyár tervezője). Igazán az 1990-es évektől független alkotó, a Barabás Miklós Céh rendszeresen kiállító tagja, az erdélyi alkotótelepek gyakori résztvevője. Faliszőnyegein, amint képein is „A megfigyelt részecskéből modellezi a világ működésének elveit. Az alkotás feltétele egy konstruktív formamodell stabil rendje, ami mögött végtelen sok kis organizmus vibrál, ezek összhatása hivatott fenntartani az egységet. Így Simó Enikő művészete az egységes össz-benyomás után a részecskék szabad áramlásában válik érdekessé.” – írja Deák Ferenc Loránd. Munkái képzőművészeti jellegét a stabilitás és a variálhatóság nyitottságának kettőssége biztosítja. De azért a mesterségből fakadó furfangok teszik lehetővé, hogy a kis „manuális részecskék ... és a köztük létrehozott kombinációk végtelen lehetőségével” élve készítse munkáit, melyekből az alkotófolyamat is leolvasható: a folytonos kapcsolat a mozdulatok teremtette új és még újabb helyzetek és a belőlük adódó választási lehetőségek, valamint a döntés maga. Művei a folyamatos mozgásban levés képzetét keltik, hiszen minden anyag, elem inspirálja (a „találtak” is). Munkakapcsolatai pedig egy egész, nálunk ismeretlen birodalom történetébe engednek bepillantást, úgy a romániai bábművészet egészét, mint a textilművészetet illetően.

Simó Enikő *ars poeticája* a bábbal kapcsolatban fogalmazódott meg, de a képző- és textilművészre is vonatkozik. Idézzük őt: „Szentgyörgyön például kimondottan jó zenét művelnek az itteniek: népi ihletésű, mégis modern, mégis mai. Beleviszik a zenébe a régi dolgokat, de úgy, hogy az a mai társadalmat is megmozgassa. Szerintem efelé kellene gondolkodni a színházban is, mert hiába mondjuk például, hogy nem kell népi motívumokat használni, mert igenis kell, csak már nem úgy, mint régen. Nem fordíthatunk teljesen hátat annak, ami a sajátunk, nem egyszerűsíthetünk le mindent a végtelenségig. Ez, amit ma minimálnak nevezünk, ami ma a művészetet is nagyon uralja, kifejezi, ahogyan élünk: az egyedüllétet, a nem-érdekel-a-másik érzését. Ezt viszont átmenetinek gondolom, és meg vagyok győződve arról, hogy ez a furcsa világ a közeljövőben változni fog, muszáj változnia.”

Tisztelettel köszöntöm Simó Enikőt, és szívből kívánom, hogy ezt a küldetését is be tudja teljesíteni.

Keserü Katalin
művészettörténész,
az MMA rendes tagja

Dr. Richly Gábor, az MMA főtitkára köszönti a kitüntetett Keppel Gyulát
a 2023. november 30-i díjátadáson
(Fotó: Nyíró Simon/MMA)

(Az összeállítást szerkesztette: Solymosi-Tari Emőke)